

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ku.md@regeringskansliet.se

Stockholm 2024-09-11

Diarienummer Ku2024/00602

Remissvar

Betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

Filminstitutet lämnar synpunkter på de avsnitt av betänkandet som också rör det egna ansvarsområdet. Inom svensk filmproduktion och bevarandet av det svenska filmarvet är public service en viktig aktör och samverkanspart. Filminstitutet vill understryka värdet av ett fritt och oberoende public service med ett brett uppdrag.

Synpunkter

Filminstitutet har valt att kommentera betänkandets kapitel 8, 10, 19 och 20.

8.4 Överväganden och förslag

8.4.4 Svenska språket och en svensk kontext

Arkiven – en del av det svenska kulturarvet

Filminstitutet välkomnar att frågan om public service arkivuppdrag adresseras i kommittéens betänkande. Filminstitutet anser att det är olyckligt att ansvaret inte är reglerat i och med det höga kulturhistoriska värdet som finns i arkiven. Eftersom det saknas ett uttalat arkivuppdrag finns det en risk att materialet kan gallras om man inte kan motivera dess existens utifrån programverksamheten. Filminstitutet förstår att man från politikens håll inte vill påverka public services verksamhet som programföretag, men att uppdragsgivaren reglerar och ger ett förtydligt ansvar om arkiven är en annan fråga och bör kunna ske.

Sveriges Television innehar näst Filminstitutet det största arkivet med analog film i Sverige. Såväl film och program producerade av och för SVT som en stor samling äldre svensk film som förvärvades av Sveriges Radio från Svensk Filmindustri på 1960-talet finns i arkivet. Svenska Filminstitutet har ett statligt uppdrag att bevara det svenska filmarvet och innehållet i SVT:s arkiv innehåller onekligen en viktig del av det. Därför

vill Filminstitutet framhålla behovet av ett tydliggörande i vems ansvar det är att filmerna bevaras för framtida generationer.

I rapporten *Svenska Filminstitutets filmarkiv som centrum för bevarande av analog film*¹ som togs fram på uppdrag av regeringen 2018 visade Filminstitutet att samtliga större offentligt finansierade arkiv i Sverige förvarar analog film på sätt som inte är hållbara för dess långsiktiga bevarande. Sedan rapporten skrevs har hotbilderna mot förvarandet blivit fler och allvarigare. Förutom hundraårsregn och andra konsekvenser av klimatförändringar har de senare årens väpnade konflikter i vår geografiska närhet aktualiserat beredskapsplanering och strategier för att säkra kulturarvet. Utmaningarna gäller såväl Filminstitutet som Sveriges Television.

Filminstitutet kommer de kommande åren att behöva flytta sitt filmarkiv till nya lokaler som bättre svarar mot de krav som ställs utifrån nya hotbilder. Sveriges Television befinner sig i en liknande situation och det vore samhällsekonomiskt fördelaktigt om ett gemensamt fysiskt filmarkiv kunde skapas som säkrar det svenska filmarvet för framtiden, oavsett vilken organisation filmerna tillhör. Ett sådant arkiv kommer dock att behöva finansieras med medel bortom de som finns i bägge organisationernas ordinarie anslag vilket påpekats i Filminstitutets budgetunderlag för året 2025–2027².

Filminstitutet välkomnar därför ett utökat resurssatt uppdrag för bevarandet av det svenska filmarvet i nära samarbete med Sveriges Television.

10.3 Samverkan för att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet

Svenska Filminstitutet instämmer i utredningens resonemang avseende den stora betydelse SVT har för produktionen av ny svensk film, och för en livskraftig produktionsmarknad.

Till argumenten för att SVT ska fortsätta bidra till utvecklingen av svensk film och bidra till en livskraftig produktionsmarknad kan läggas värdet av ytterligare en stark svensk finansiär vid sidan av de regionala produktionscentrumen (Film i Väst, Film i Skåne, Filmpool Nord och Film Stockholm) och Filminstitutet. Som tung finansiär av ny svensk film är SVT en ovärderlig kraft med stort inflytande över vilka filmer som produceras. Flera tunga beslutsfattare bidrar till en större mångfald av berättelser, från alla delar av landet.

¹ svenska-filminstitutets-filmarkiv-som-centrum-for-bevarande-av-analog-film.pdf

² budgetunderlag-2025-2027.pdf (filminstitutet.se)

10.3.2 Synpunkter från företrädare för produktionsbolag

Filminstitutet delar Film och TV Producenternas syn på SVT:s viktiga roll som samproducent för svenskt originalinnehåll och att SVT tar ansvar för livskraftiga produktionsbolag bl.a. genom de s.k. normalvillkoren. Likaså instämmer Filminstitutet i att i ett litet språkområde som det svenska har kulturpolitikens roll blivit viktigare. Vi kan inte förlita oss på globala strömningstjänster för att säkerställa långsiktigt hållbara förutsättningar för svensk dramaproduktion. Detta är särskilt viktigt när det gäller långfilmsproduktion som är en mindre del av plattformarnas utbud och beställningar. SVT, med långsiktiga och förutsebara villkor, behövs för att upprätthålla en hög produktion av kvalitativt innehåll av stor bredd och angelägenhetsgrad för den svenska publiken.

10.3.3 Överväganden och förslag

Filminstitutet tillstyrker utredningens förslag.

19.4 Public service-företagens budgetunderlag

19.4.3 SVT:s budgetunderlag

Filminstitutet instämmer i SVT:s kommentar på sidan 415:

- *Kvalitetssatsning på svenskt innehåll som drama/film.* Volymen nyproducerat drama och film behöver enligt SVT öka för att upprätthålla ett högkvalitativt utbud av dramatik som svarar mot svenska behov och som ger fördjupning kring frågor som är relevanta för människor i Sverige i dag.

20.3 Konsekvenser för andra företag

20.3.1 Företag på den svenska mediemarknaden

Särskilt om produktionsbolag

Filminstitutet instämmer i utredningens resonemang kring vikten av tydlighet och framförhållning för såväl stora som små produktionsbolag, och för enskilda kulturarbetare.

För Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Anna Croneman
vd